

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MERSİN TOROSLAR BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	17
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	17
8.	EKLER.....	56

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mersin Toroslar Belediyesi mali işlemlerini, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği esasları çerçevesinde yürütmekte olup, tahakkuk esaslı muhasebe sistemini uygulamaktadır. Dönem sonunda ise bu mevzuatlarda belirtilen mali raporlar ve tablolar hazırlanmaktadır.

Toroslar Belediyesi'nin 2017 mali yılına ilişkin Gider ve Gelir Bütçeleri 127.000.000,00 TL tahmin edilerek denk bütçe oluşturulmuştur.

Gerçekleşme sonuçlarına baktığımızda 2017 mali yılında Gider Bütçesi 101.583.721,94 TL ile başlangıçta tahmin edilen giderin % 79,99'u, Gelir Bütçesi 96.803.122,67 TL ile başlangıçta tahmin edilen gelirin % 76,22'si olmuştur.

Toroslar Belediyesi'nin 2017 mali yılına ilişkin Gider ve Gelir Bütçelerine ilişkin ayrıntı aşağıdaki tablolardaki gibidir.

Tablo 1: 2017 Mali Yılı Gider Bütçesi

BÜTÇE GİDERİNİN EKONOMİK KODU	Başlangıç Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	24.662.000,00	22.777.986,32	92,36
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.571.000,00	4.012.566,86	112,37
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	58.406.000,00	60.451.389,65	103,50
04- Faiz Gideri	556.000,00	1.061.136,38	190,85
05- Cari Transferler	3.806.000,00	2.968.043,25	77,98
06- Sermaye Giderleri	26.499.000,00	10.312.599,48	38,92
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	00,00
09- Yedek Ödenekler	9.500.000,00	0,00	0,00
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	127.000.000,00	101.583.721,94	79,99

Tablo 2: 2017 Mali Yılı Gelir Bütçesi

BÜTÇE GELİRİNİN EKONOMİK KODU	Başlangıç Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	30.395.000,00	17.210.381,41	56,73
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	721.000,00	890.499,62	123,68
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	14.000,00	475.765,00	3398,32
05- Diğer Gelirler	68.769.000,00	77.433.977,77	112,61
06- Sermaye Gelirleri	25.520.000,00	913.371,90	3,58
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00
Borçlanma	6.000.000,00	7.000.000,00	116,67
Ödeme	-4.352.000,00	-5.011.750,93	115,16
BÜTÇE GELİRİ TOPLAMI	127.067.000,00	96.923.995,70	76,28
09- Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	67.000,00	(-) 120.873,03	180,41
NET BÜTÇE GELİRİ	127.000.000,00	96.803.122,67	76,22

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş Veriler Defteri,
- Geçici ve Kesin Mizan,
- Bilanço,
- Kasa Sayım Tutanağı,
- Banka Mevcudu Tespit Tutanağı,
- Alınan Çekler Sayım Tutanağı,
- Menkul Kıymet ve Varlıklar Sayım Tutanağı,

- Teminat Mektupları Sayım Tutanağı,
- Değerli Kâğıtlar Sayım Tutanağı,
- Taşınır Kesin Hesap Cetveli ile Taşınır Hesabı İcmal Cetveli
- Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu,
- Bütçe Gelirleri Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu,
- Faaliyet Sonuçları Tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Toroslar Belediyesi'nin Hibe Olarak Aldığı Şirkete İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Mali Tablolarında Görülmemesi

Kurumun 2017 yılına ait muhasebe kayıtları ve mali tablolarının incelenmesi neticesinde, Belediyenin hibe olarak aldığı şirkete ilişkin kayıtların mali tablolara yansımadağı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı'na ilişkin "*Hesabın Niteliği*" başlıklı 181'inci maddesinde;

“Bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır.” Denilmektedir.

“Hesaba İlişkin İşlemler” başlıklı 182’nci maddesinde;

“Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir...”

Şeklindedir.

Aynı yönetmeliğin 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı’na ilişkin “Hesabın Niteliği” başlıklı 184’üncü maddesinde;

“Sermaye taahhütleri hesabı, mahalli idarelerin malî kuruluşlar, mal ve hizmet üreten kuruluşlar ve döner sermayeli kuruluşlarla ilgili sermaye taahhütlerinin izlenmesi için kullanılır.” Denilmektedir.

“Hesaba İlişkin İşlemler” başlıklı 185’nci maddesinde;

“a) Alacak

1) Sermaye taahhüt tutarları bu hesaba alacak, ilgili malî duran varlık hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Yerine getirilen sermaye taahhüt tutarları bir taraftan bu hesaba borç, taahhüdün yerine getirilme şekline göre ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Sermaye taahhütlerinden vazgeçilen tutarlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.”

İfadeleri yer almaktadır.

Belediye, 07.07.2017 tarih 104 sayılı meclis kararı ile Toroslar Doğa İmar İnşaat Turizm Gıda ve Ticaret Anonim Şirketi'ni hibe olarak almıştır. Şirketin sermayesi, beheri 1,00 Türk Lirası değerinde 50.000 paya ayrılmış toplam 50.000,00 TL değerindedir. Şirketin sermayesi hibe alınmadan önce şirket ortağı tarafından 12.500,00 TL'si nakdi ödenmiştir. Kalan 37.500,00 TL için taahhüt verilmiştir.

Yukarıdaki mevcut durum ve mevzuat hükümleri ele alındığında şirket hibe alındığı tarih itibariyle 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı'na 50.000,00 TL borç kaydı, 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı'na 12.500,00 TL alacak kaydı ve 600 Gelirler Hesabı'na 37.500,00 TL alacak kaydı yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Toroslar Doğa İmar İnşaat Turizm Gıda ve Ticaret Anonim Şirketi ile ilgili Kurum kayıtlarımızdaki eksik ilgili hesaba alınarak denklik sağlanmıştır. İlgili kaydı gösterir Muhasebe İşlem Fişi yazımız ekinde sunulmuştur.

Sonuç olarak İdare tarafından ilgili çalışmalar yapılmış olup, değinilecek başkaca husus bulunmamaktadır.

BULGU 2: Toroslar Belediyesi'ne Ait Bazı Banka Hesaplarının Mali Tablolarda İzlenmemesi

Kurumun mali tabloları ile hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; Toroslar Belediyesi adına açılmış olup 2017 yılı içerisinde işlem yapılan banka hesaplarının bulunduğu, bu hesapların 102 Banka Hesabında izlenmediği ve dolayısıyla mali tablolarda görünmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde; *“borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dâhil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerler”* kamu kaynağı olarak tanımlanmıştır.

Kanunun 7'nci maddesinde kamu kaynağının kullanılmasının genel esaslarından “mali saydamlık” ilkesinin sağlanabilmesi için *“kamu hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması”* zorunlu tutulmuş, bunun için gerekli düzenlemelerin yapılması ve önlemlerin alınmasından kamu idarelerinin sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların hesap verme sorumluluğu Kanununun 8’inci maddesinde, üst yöneticilerin sorumlulukları altındaki kaynakların kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesi, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi ve izlenmesinden doğan sorumluluğu ise Kanununun 11’inci maddesinde düzenlenmiştir.

Kanununun 49’uncu maddesinde; kurumun muhasebe sisteminde bulunan hesapların “*kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağı*”, 50’nci maddesinde de bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesinin ve her muhasebe kaydının belgeye dayanmasının şart olduğu hüküm altına alınmıştır.

Aşağıdaki tabloda ayrıntısı verilen ve Toroslar Belediye Başkanlığı adına açılan banka hesapları;

Tablo: Belediyeye Ait Kayıtlarda Yer Almayan Banka Hesapları

Banka Adı	Hesap Numarası	2017 Kapanış Bakiyesi
Yapı Kredi Bankası	93182472	60.451,67
Akbank	41943	0,00
Halkbank	1427-07000002	0,00
Vakıfbank	00158007302193375	0,00
Vakıfbank	00158007301946360	181,64
Garanti Bankası	1231-6299802	0,00
TOPLAM		60.633,31

İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 102 Banka Hesabına ilişkin işlemleri düzenleyen 56’ncı maddesinde;

“c) Banka hesap özet cetveli

1) Kurumun hesabının bulunduğu bankalarca, bir gün içerisinde kurum adına tahsil edilen paraların miktarları ile karşılığında onaylanan veya düzenlenen alındıların tarih ve

numaralarını; kurum adına ödenen veya gönderilen paraların miktarları ile bunlara ait çek ve gönderme emirlerinin tarih ve numaralarını gösteren iki nüsha banka hesap özet cetveli düzenlenerek ertesi gün kuruma gönderilir. Banka hesap özet cetvelinin bir nüshası muhasebe işlem fişine bağlanır, diğer nüshası ise açılacak bir dosyada muhafaza edilir. Tahsilat ve ödemeleri ayrıntılı olarak gösteren cetvelin bankaca, ertesi gün doldurularak onaylandıktan sonra teslimat müzekkeresi ve gönderme emirlerinin ikinci nüshalarıyla birlikte kuruma gönderilmesi ve kurumun da bu cetveli araması gerekir.

2) Banka hesap özet cetveli gecikme ile verildiği takdirde durumun üst yöneticiye bildirilmesi zorunludur.” Denilmektedir.

Kurumun banka hesapları ile mali tablolarında görünen tutarlar arasında fark bulunması ciddi bir risk teşkil etmektedir. Bu sebeple, kurumun banka hesap özet cetvelinin zamanında gönderilip gönderilmediğini araması gerektiği, gecikme ile verildiği durumun üst yöneticiye bildirilmesinin zorunlu olduğu Yönetmelikte belirtilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; kurumun hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi için belirtilen banka hesaplarından yapılan işlemler ile yılsonunda hesapta bulunan bakiyelerin ilgili muhasebe hesaplarında izlenmesi zorunludur.

Mevcut uygulama ile kurumun bilançosunda 102 Banka Hesabı, toplam 60.633,31 TL eksik görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Gerekli düzeltmeler yapılarak açılan hesap yazımız ekinde sunulmuştur.

Sonuç olarak İdare tarafından bulguda yer alan hususlar düzeltilmiş olup, değinilecek başkaca husus kalmamıştır.

BULGU 3: İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının Hatalı Kullanılması

Mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan Katma Değer Vergisinden (KDV), sadece bu faaliyetlere ilişkin olanların indirilmesi gerekirken, tüm faaliyetler için KDV indirimi yapıldığı tespit edilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun (KDVK) 1/1-3-g maddesinde, genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticarî, sınaî, ziraî ve meslekî nitelikteki teslim ve hizmetlerinin KDV'ye tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bununla birlikte, 11 seri No'lu KDVK Genel Tebliğinin "*E - Kamu Kurum ve Kuruluşları, Dernek ve Vakıflar Mesleki Kuruluşlar*" başlıklı bölümünde belediyelerin vergilendirilmesine ilişkin olarak "*...kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri Katma Değer Vergisi Kanunu kapsamına girmediğinden vergiye tabi olmayacaktır...*" ifadelerine yer verilmiştir.

Bu doğrultuda belediyelerin kuruluş amaçlarına uygun ticari niteliği bulunmayan faaliyetlerinin verginin konusuna dahil edilmediği anlaşılmaktadır. Ancak, yapılan incelemede, ilgili mevzuat hükümleri aksine, Belediyenin vergi indirim konusu yapılabilecek az sayıdaki işleminin dışındaki tüm alımlarına ilişkin KDV'nin, doğrudan giderleştirmek ya da ilgili malın maliyetine eklemek yerine, 191 İndirilecek KDV hesabına kaydedilerek indirildiği tespit edilmiştir.

KDVK'nın 29'uncu maddesine göre, KDV mükellefleri, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisini indirebilirler. Yine, KDVK'nın 30'uncu maddesinin (a) bendinde, vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan katma değer vergisinin, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilemeyeceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak belediyeler kuruluş amacına uygun teslim ve hizmetleri ile ilgili olan işlemler dolayısıyla yükledikleri KDV'yi indirim konusu yapamayacaklardır. KDV'si indirim konusu yapılmayacak olan tüm mal ve hizmet alımları doğrudan giderleştirmeli ya da ilgili malın maliyetine eklenmelidir.

Nitekim Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin "*Maddi duran varlıkların kayıt değerleri*" başlıklı 24'üncü maddesinin birinci fıkrasında aynen, "*Gerek yatırım ve gerekse*

kullanım amacıyla edinilen maddi duran varlıklar maliyet bedeliyle muhasebeleştirilir. Maddi duran varlıkların maliyet bedeli, alış bedeline, vergi, resim ve harçlar ile diğer doğrudan giderlerin ilave edilmesi suretiyle bulunur. Ancak, katma değer vergisi mükellefi olan kamu idarelerinin, edindikleri maddi duran varlıklar için ödedikleri katma değer vergisi tutarları, maliyet bedeline dâhil edilmez." Denilmektedir.

Yönetmelik maddesinden açıkça anlaşılacağı üzere, eğer bir kurum katma değer vergisi mükellefi değilse, bir maddi duran varlığın vergi dâhil maliyet bedeli üzerinden muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Ancak, Belediyede, muhasebe birimine gelen ödemeye ilişkin tüm evraklar vergi indirimi konusu yapıp yapılmayacağı irdelenmeden mal ve hizmet alım tutarının KDV'si, 191 İndirilecek KDV olarak kaydedilmektedir.

Söz konusu hatalı işlem nedeniyle yıl içerisinde 191 İndirilecek KDV Hesabına kaydedilen toplam tutar 10.236.769,28 TL ye ulaşmışken; 391 Hesaplanan KDV Hesabına toplam 2.138.239,84 TL kayıt yapılmıştır. Dolayısıyla 2017 Yılı için verilen KDV beyannamelerinde kamu idaresinin ödemiş olduğu KDV, tahsil ettiğinden fazla gözükmesi nedeniyle yılsonu devreden KDV toplamı 190 Devreden KDV Hesabında 8.098.529,44 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu hesap geçmiş devirleri sebebiyle sürekli artarak 2017 Yılı dönem sonu bilançosunda 65.614.287,36 TL olarak yer almıştır.

Kamu idaresi cevabında; Birimler konu ile ilgili çalışmayı başlatarak bundan sonraki işlemler buna göre yapılacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 4: Kısa ve Uzun Vadeli Banka Kredileri Hesaplarının Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması

Halkbank ve Denizbank kredilerine ilişkin tutarların kurumun bilançosunda olması gereken değerleriyle yer almadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 300 Banka Kredileri Hesabının niteliğini açıklayan 232'nci maddesinde bu hesabın, kurumca banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa vadeli kredilere ilişkin tutarlar ve bu tutarlara eklenen kur farkları ile 400 Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin

izlenmesi için kullanılacağı hüküm altın alınmıştır. Aynı Yönetmelik'in 300 Banka Kredileri Hesabının işleyişini açıklayan 233'üncü maddesinde;

“Banka kredileri hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda belirtilmiştir.

a) Alacak

1) 400-Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba alacak, 400-Banka Kredileri Hesabına borç kaydedilir.

2) Gerek İller Bankasından gerekse diğer bankalardan alınan borç tutarlarının vadesinin bir yıl veya faaliyet dönemiyle sınırlı olması koşuluyla bu hesaba alacak, banka veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

3) İller Bankasının, kurum adına yaptığı işlemlerden doğan alacakları vadesinin bir yıl veya faaliyet dönemiyle sınırlı olması koşuluyla bu hesaba alacak, yapılan iş aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili duran varlık hesabına veya 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835- Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) İller Bankasından alınan borçlara karşılık İller Bankasınca kurum paylarından mahsubu yapılan tutarlardan anapara tutarı bu hesaba borç, faiz tutarının içinde bulunulan yıla ilişkin olan kısmı 630-Giderler Hesabına, geçmiş yıl/yıllara ilişkin olan kısmı ise 381-Gider Tahakkukları Hesabına borç, paylardan borç mahsubu yapıldıktan sonra gönderilen tutar 102- Banka Hesabına borç, o ayki toplam kurum payı 600- Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan faiz tutarı 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak, kurum payı toplamı 805-Gelir Yansıtma hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

2) Nakit olarak ödenen anapara tutarı bu hesaba, faiz tutarının içinde bulunulan yıla ilişkin olan kısmı 630- Giderler Hesabına, geçmiş yıl/yıllara ilişkin olan kısmı ise 381-Gider Tahakkukları Hesabına borç, ödeme toplamı 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak, diğer taraftan faiz tutarı 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.” Denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; Kurumun ilgili bankalara olan kısa vadeli kredi borçları 300 Banka Kredileri Hesabında, uzun vadeli kredi borçları ise 400 Banka Kredileri Hesabında izlenmeli, kredi ödemelerinde 300 Banka Kredileri Hesabına borç kaydı yapılmalı ve vadesi bir yılın altına inen krediler 400 Banka Kredileri hesabından 300 Banka Kredileri Hesabına aktarılmalıdır.

Kurumun 2017 yılı sonu itibarıyla Halkbank ve Denizbank'a olan kısa ve uzun vadeli kredi borçları aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo: Bankalardan Çekilen Kredi Tutarları ve Muhasebe Kayıtları

Kredi Türü ve Numarası	Bilançoda 300 no.lu Hesapta Kayıtlı Olması Gereken Tutar	Bilançoda 400 no.lu Hesapta Kayıtlı Olması Gereken Tutar
Denizbank-3650-15826	132.166,03	0,00
Denizbank-3650-18153	293.659,51	0,00
Halkbank-K9000129	1.484.822,11	4.852.356,10
Halkbank-K900067	2.002.483,83	354.950,16
Toplam	3.913.131,48	5.207.306,26

Toroslar Belediyesi yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde;

- Halkbank ve Denizbank'a olan kısa vadeli kredi borcu tutarı (2018 yılında ödemesi yapılacak kredi anapara tutarı) 3.913.131,48 TL olmasına rağmen kurumun kesin mizanında 300 Banka Kredileri Hesabında söz konusu tutarın 2.689,94 TL olarak yer aldığı,

- Halkbank ve Denizbank'a olan uzun vadeli kredi borcu tutarı (2019 ve daha sonraki yıllarda ödemesi yapılacak kredi anapara tutarı) 5.207.306,26 TL olmasına rağmen kurumun kesin mizanında 400 Banka Kredileri Hesabında söz konusu tutarın 9.120.377,74TL olarak yer aldığı, görülmüştür.

Söz konusu durumlar sebebiyle kurumun 2017 yılı bilançosunda 300 Banka Kredileri hesabının toplamda 3.910.441,54 TL tutarında eksik, 400 Banka Kredileri Hesabının ise toplamda 3.913.071,48 TL tutarında fazla yer aldığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; 2017 Mali yılı sonunda yapılması gereken 400-300 hesap aktarımı 2018 Mali yılı başında yapılarak işlemler devam ettirilmiştir. 2018 Mali yılı sonunda

yukarıdaki uyarılar dikkate alınarak, Dönem sonu işlemi olarak yapılacaktır ve hesap mutabakatı sağlanacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 5: Yapımı Devam Eden Yatırım Harcamalarının Muhasebe Kaydının Hatalı Yapılması

Kurumun mali tabloları ile hesap ve işlemlerinin incelemesinde; bir kısım yatırım harcamalarının direk ilgili duran varlık hesabına alındığı, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğini düzenleyen 204'üncü maddesinde;

“Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarıncaya kadar izlenmesi için kullanılır.”

Hükmü bulunmaktadır.

Yönetmeliğin 205'inci maddesinde;

“Hesabın işleyişi

Yapılmakta olan yatırımlar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Gerek yılı içinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar, bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, 325-Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir. Söz konusu tutar, taahhütler hesabında izlenen bir taahhüde ilişkin ise taahhüt tutarı sözleşme birim fiyatları üzerinden

921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına borç 920-Gider Taahhütleri Hesabına alacak kaydedilir.

...

b) Alacak

1) Tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir.

... ” Denilmektedir.

Yapılan incelemede, yılı içerisinde doğrudan 252 Binalar Hesabı’nda izlenen 2017 yılına ait dört ayrı hakediş ödemesinden oluşan 418.009,79 TL tutarında yatırım harcamasının 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesi, bunlardan geçici kabulü yapılan işlere ilişkin olarak ödenen tutarların ilgili duran varlık hesaplarına alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kayıtların incelemesi yapılarak gerekli envanter çalışması sonucu hesaplara alınacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 6: Taşınır Kesin Hesap Cetveli İle Muhasebe Kayıtlarının Uyumlu Olmaması

Toroslar Belediyesi taşınır kesin hesap cetveline kayıtlı tutarlar ile muhasebe kayıtlarındaki bakiyelerin birbiriyle eşleşmediği görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun taşınır işlemlerine ilişkin hükümlerine dayanılarak çıkarılan Taşınır Mal Yönetmeliği uyarınca taşınır kayıtlarını tutmak ve mali yıl sonunda Taşınır Yönetim Hesabını düzenlemekle yükümlü kılınmışlardır.

Taşınır Mal Yönetmeliğinin "*Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi*" başlıklı 30'uncu maddesinde aynen:

"(1)Taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri tarafından, kamu idarelerinin muhasebe kayıtlarında ilgili stok ve maddî duran varlık hesaplarında izlenen taşınırlardan; satın alma suretiyle edinilenlerin giriş işlemleri ile değer artırıcı harcamalar için düzenlenen Taşınır

İşlem Fişlerinin bir nüshası ödeme emri belgesi ekinde, muhasebe birimine gönderilir. Diğer şekillerde edinilen taşınırların girişleri ve maddî duran varlık hesaplarında izlenen taşınırların çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin birer nüshasının, düzenleme tarihini takip eden en geç on gün içinde ve her durumda malî yıl sona ermeden önce muhasebe birimine gönderilmesi zorunludur. (Ek cümle: 8/10/2012-2012/3832 K.) Ancak, aynı muhasebe biriminden hizmet alan harcama birimleri arasında yapılan taşınır devirlerinde,

(2)...

(3) Muhasebe yetkilileri, taşınır giriş ve çıkış işlemlerine ilişkin olarak kendilerine gönderilen Taşınır İşlem Fişlerinde gösterilen tutarları II nci düzey detay kodu itibarıyla ilgili hesaplara kaydeder."

Hükümleri yer almaktadır.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere taşınır kayıt kontrol yetkililerince düzenlenecek taşınır işlem fişlerinin muhasebe birimine gönderilmesi ve muhasebe birimince taşınırın cinsine göre ilgili hesaba kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; aşağıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere taşınır kesin hesap cetvelindeki taşınır kayıtları ile muhasebede yer alan taşınır kayıtlarının uyumlu olmadığı görülmüştür.

Tablo: Taşınırların Yılsonu Bakiyeleri

Taşınır Kodu	Taşınır Adı	Taşınır Kesin Hesabındaki Yılsonu Bakiyesi	Muhasebe Kayıtlarındaki Yılsonu Bakiyesi	Fark
150	İl Madde Ve Malzeme Hesabı	1.754,90	7.462,62	-5.707,72
253	Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	3.334.494,24	3.827.484,15	-492.989,91
254	Taşıtlar Hesabı	4.147.905,72	4.425.137,62	-277.231,90
255	Demirbaşlar Hesabı	2.974.328,66	3.273.095,47	-298.766,81

Kamu idaresi cevabında; Kayıtların incelemesi yapılarak gerekli envanter çalışması sonucu hesaplara alınacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 7: Toroslar Belediyesi Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Toroslar Belediyesi'nin mülkiyetinde olup diğer kurumlara tahsis edilen arazi ve arsalarla ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "250 Arazi ve Arsalar Hesabı Hesabın Niteliği" başlıklı 188 inci maddesinde; arazi ve arsalar hesabının, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı, hesabın işleyişinin anlatıldığı 189 uncu maddesinde; tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 250 Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabı'na alacak kaydedileceği, tahsis edilen arazi ve arsalarla tahsisi kaldırılanların maliki kamu idaresinin muhasebe birimince yine 250 nolu hesaba borç, 500 Net Değer Hesabı'na alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yine 189 uncu madde de; tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden 250 nolu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedileceği, tahsisli kullanılan arazi ve arsalarla tahsisi kaldırılanların tahsisli kullanan kamu idaresinin muhasebe birimince 250 nolu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Ayrıca Muhasebat Genel Müdürlüğünün yayınladığı 15.11.2016 ve 09.01.2017 tarihli Mahalli İdareler 2016 ve 2017 Detaylı Hesap Planlarında "250.01 Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Olanlar, 250.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği ve 250.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar" ibarelerinin bulunduğu görülmektedir.

Diğer taraftan 10.03.2006 tarihli ve 26104 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 7 nci bölümünde; Kurumların muhasebesinin, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ikinci bölümünde belirlenen ve muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan temel muhasebe kavramları ile faaliyet sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara ilişkin ilkeler ve varlıklar,

yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde
T.C. Sayıştay Başkanlığı

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmü gereği belediyenin tahsis ettiği taşınmazları muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden Arazi ve Arsalar Hesabına alacak ve Net Değer hesabına borç, ayrılmış amortisman tutarının Net Değer Hesabına Alacak, Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydetmesi gerekirken söz konusu kaydın yapılmaması nedeniyle söz konusu tutarlar kadar ilgili hesapların doğruyu ve gerçeği yansıtmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Taşınmaz kayıtları envanter çalışması sonucu hesaplara alınacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Mersin Toroslar Belediyesi 2017 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde yer alan hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Belediye Encümeni Kararlarına İstinaden Kesilen İdari Para Cezalarının Tamamının Tahakkuk Ettirilmemesi

Toroslar Belediyesi belediye encümen defteri ile zabıta müdürlüğü kayıtlarının incelenmesi neticesinde 2017 yılı içerisinde kesilen idari para cezalarına ilişkin tutarların muhasebe kayıtlarında tam olarak yer almadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Gelirlerin Toplanması Sorumluluğu” başlıklı 38’inci maddesinde;

"Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur."

Hükmü yer almaktadır.

Yapılan inceleme neticesinde; belediye encümen kararlarına istinaden toplam 656.666,88 TL idari para cezası kesildiği görülmüştür. Ancak bu tutar Gelir Kesin Hesap Cetvelinde yılı Tahakkuku bölümünde 304.318,77 TL olarak kayıt altına alınmıştır. Ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilen kayıtlara göre arada 352.348,11 TL tutarında fark bulunmaktadır.

Tablo: Encümen Kararına İstinaden Kesilen İdari Para Cezaları

İlgili Birim	Tahakkuk	Terkin	Net
Zabıta Müdürlüğü	66.032,63	0,00	66.032,63
Yapı Kontrol Müdürlüğü	590.634,25	0,00	590.634,25
Ara Toplam			656.666,88
Gelir Kesin Hesap Cetveli	304.318,77	0,00	304.318,77
TOPLAM FARK			352.348,11

5018 sayılı kanuna göre; gelirlerin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak encümen kararlarına istinaden kesilen idari para cezalarına ilişkin tutarların Kurumun muhasebe kayıtlarında tam olarak gözükmemesi mali tablolara ilişkin bilgilerde hataya yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Kayıtların incelemesi yapılarak gerekli envanter çalışması sonucu hesaplara alınmıştır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen envanter çalışmalarını tamamlamış olup, bulguda değinilecek başkaca bir husus kalmamıştır.

BULGU 2: Elektrik Abonelikleri İçin Ödenen Güvence Bedellerinin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması

Toroslar Belediyesi tarafından elektrik abonelikleri için ödenen güvence bedellerinin 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının niteliğini açıklayan 95 ve 96'ncı maddelerinde;

“126 Verilen depozito ve teminatlar hesabı

Hesabın niteliği

Bu hesap, kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır.

Hesabın işleyişi

Verilen depozito ve teminatlar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Bir yıldan daha az bir süre için bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen depozito ve teminatlar bir taraftan bu hesaba borç, 100-Kasa Hesabı, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Bir yıldan daha az bir süre için verilen diğer depozito ve teminatlar bu hesaba borç, 100-Kasa Hesabı, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.

3) Duran varlıklar ana hesap grubu içerisindeki verilen depozito ve teminatlar hesabında kayıtlı tutarlardan faaliyet dönemi sonunda vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba borç, 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Bütçeye gider kaydı suretiyle verilen depozito ve teminatlardan geri alınanlar veya mahsup edilenler bir taraftan bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan geri alınan tutarlar 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

2) Verilen diğer depozito ve teminatlardan geri alınanlar veya mahsup edilenler bu hesaba alacak ilgili hesaplara borç kaydedilir.” Denilmektedir.

Elektrik abonelikleri için alınan bu güvence bedelleri; şirket ile ilgili enerjiyi satın almak isteyen gerçek veya tüzel kişi (müşteri) arasında imzalanacak perakende satış sözleşmesi (sözleşme) kapsamında, müşterinin borcunu ödememesi ihtimaline karşılık, borcuna mahsup edilmek üzere, şirketçe müşteriden talep edilen bedeldir. Güvence bedeli, dağıtım şirketlerinin alacaklarını tahsil edememesi durumunda mahsuben tahsil edebileceği bir tutardır. Aboneliğin sona ermesi durumunda iade edilmektedir.

Toroslar Belediyesi tarafından Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.'ye çeşitli abonelikler kapsamında 53.461,02 TL tutarında güvence bedeli ödenmiştir. Bu bedelin 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekirken 630- Giderler hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; Kayıtların incelemesi yapılarak gerekli envanter çalışması sonucu hesaplara alınmıştır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen envanter çalışmalarını tamamlamış olup, bulguda değinilecek başkaca bir husus kalmamıştır.

BULGU 3: Gecekondu Fonundaki Tutarların Ayrı Bir Banka Hesabında İzlenmemesi ve Fona Aktarılan Payların Amacına Uygun Kullanılmaması

Toroslar Belediyesi'nin 2017 yılı hesabının incelenmesi sonucunda; Belediye tarafından Banka nezdinde ayrı bir Gecekondu Fon Hesabının açılmadığı ve açılması gereken bu banka hesabında izlenmesi gereken tutarın belediyenin cari hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

30.07.1966 tarih ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun "*Fonların Teşkili Ve Kullanılması*" başlıklı maddesinde;

"Bu Kanundaki hizmetlerin yürütülebilmesi için aşağıdaki kaynaklardan sağlanacak gelirler, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanarak birer fon teşkil edilir:

a) 5218, 5223, 6188 ve 7367 sayılı kanunlarla veya bu kanun hükümlerine dayanılarak belediyelerin mülkiyetine geçen arazi ve arsaların veya izinsiz yapı yapılmak suretiyle işgal edilmiş bulunan belediyeye ait sahaların ve bu arazi ve arsalar üzerinde belediyelerce yaptırılan veya çeşitli şekillerde yapılarak belediyelere intikal eden yapıların,

bu kanunun gerektirdiği hallerde, kiralarından, satışlarından veya sair şekillerde kıymetlendirilmelerinden elde edilecek gelirler,

b) 24 üncü madde gereğince alınacak katılma payları,

c) (Değişik: 6/5/1976 - 1990/1 md.) Belediye Meclislerince gerekli görülen hallerde belediye bütçelerine konacak ödenekler,

d) 1580 sayılı Kanununun 5116 sayılı Kanunla değiştirilen 110 uncu maddesinin 19 uncu fıkrasında yazılı gelir kaynağı hasılatından arta kalmış veya kalacak kısımlar,

e) Devlet bütçesinden veya 15 inci maddede sözü geçen fondan bu fona aktarılacak suretiyle yapılacak yardımlar,

f) Diğer kanunlarla bu fona katılması kabul edilen sair gelirler,

g) Fondan verilen kredilerin taksit ve faizleri,

h) Her türlü bağış ve yardımlar,

i) Fonda toplanacak paraların faiz ve sair gelirleri” Denilmektedir.

Kanun bu madde hükmü ile Gecekondu Fonunun gelir kaynaklarını belirtmiş ve bu gelirlerin belediyelerin bankada açtıracağı Gecekondu Fonu Hesabında izlenmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan 775 sayılı Gecekondu Kanun’unun “Fonların Kullanılması Ve Teşkili” başlıklı 12’nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13’üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır.

Buna göre 12’nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:

a) Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) İslah olunacak gecekondü bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere ilgili fonda biriken paralar 775 sayılı Kanununun 13“üncü maddesinde açıklanan yerlerde kullanılabilir bunun dışındaki yerlerde kullanılamayacaktır.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un “*Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir*” başlıklı 5’inci maddesinde;

“... Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10’u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ...Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. ...”

Hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemede; Toroslar Belediyesi’nin yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümleri kapsamında 2017 yılı içinde toplam 219.833,16 TL gelir elde ettiği, bu gelirleri banka nezdinde açacağı “Gecekondü Fon Hesabı” yerine mevzuat hükümlerine aykırı bir şekilde 102.01.47 nolu cari hesapta izlediği görülmüş olup, fona ilişkin özel bir banka hesabı oluşturulmadığı için aktarılan payların hangi amaç doğrultusunda kullanıldığı tespit edilememiştir.

Kamu idaresi cevabında; T.C.Ziraat Bankası’nda Gecekondü Fon Hesabı açılmıştır. Bundan sonraki işlemler bu hesapta izlenecektir.

Sonuç olarak İdare bulguda konu edilen Gecekondü Fonu için bankada özel bir hesap açılmış olup gerekli çalışmalar yapılmıştır.

BULGU 4: Ambalaj Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi İçin Yetki Verilen Şirketten Herhangi Bir Bedel Alınmaması

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği gereğince ambalaj atıklarının beldede toplanması için verilen imtiyaz hakkının ihale yapılmadan, rekabet sağlanmadan ve herhangi bir bedel alınmadan verildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin 1'nci fıkrasının (g) bendinde Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin "Belediyelerin görev ve yetkileri" başlıklı 8'inci maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendine göre belediyeler ambalaj atıklarını kaynağında ayrı toplamak veya toplattırmakla, bu iş için toplama ayırma tesisi kurmak/kurdurmak, işletmek/işlettirmekle ve kurduğu tesislere çevre lisansı/geçici faaliyet belgesi almak/aldırmakla yükümlüdürler.

Aynı Yönetmelik'in 'Ambalaj atıklarını ayrı toplama sistemi' başlıklı 24'üncü maddesinde ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasından 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi kapsamında belediyelerin sorumlu olduğu, belediyelerin ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplama-ayırma faaliyetini kendisi veya sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesisleri ile gerçekleştireceği ifade edilmektedir.

Toroslar Belediyesi ambalaj atıklarının toplanması, taşınması ve ayrıştırılmasına ilişkin iki ayrı firma ile protokol düzenlemiştir. Birinci firma ile 11.09.2015 tarihli üç yıl yine ikinci firma ile 01.05.2017 tarihli üç yıl süreli sözleşme imzalamıştır. Belediyenin söz konusu firmaya verdiği imtiyaz hakkını ihale yapmadan ve karşılığında herhangi bir gelir elde etmeden verdiği görülmüştür.

Yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere ambalaj atıklarının toplanması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak belediyelerin temel bir görevi ve imtiyaz hakkıdır. Dolayısıyla söz konusu imtiyaz hakkının devrinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde ihale yoluyla yapılmasının ve karşılığında da gelir elde edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Ambalaj atıklarının ayrı toplanması, taşınması ve ayrıştırılması ile ilgili olarak iki ayrı firma ile sürmekte olan protokollerin bitiş tarihi itibarı ile ihale yolu ile yapılması için gerekli çalışmalar başlatılmış bulunmaktadır. İlgili protokol ekte

sunulmuştur.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 5: Belediye Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlardan Alınan Bedellere İlişkin Muhasebe Kaydının Hatalı Yapılması

Toroslar Belediyesi'nin 2017 yılına ilişkin kayıt ve işlemleri üzerinde yapılan incelemeler sonucu, kiralanan çeşitli yerlerden yıllık peşin tahsil edilen kira gelirlerinin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabında, yılı takip eden dönemler için peşin alınan tutarların ise 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 286, 287 ve 288'inci maddelerinde;

“380 Gelecek aylara ait gelirler hesabı

Hesabın niteliği

Bu hesap, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılır.

Hesaba ilişkin işlemler

Gelecek aylara ait olarak peşin tahsil edilen gelirler, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izlenir.

...

Hesabın işleyişi

Gelecek aylara ait gelirler hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

1) Peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmı 600-Gelirler Hesabına, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmı bu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak, tahsil edilen tutarın tamamı 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka

Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

....

b) Borç

Bu hesapta kayıtlı tutarlardan ilgili oldukları ay sonlarında gelir olarak tahakkuk ettirilenler bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.” denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 335, 336 ve 337'inci maddelerinde;

“480 Gelecek yıllara ait gelirler hesabı

Hesabın niteliği

Bu hesap, dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılır.

Hesaba ilişkin işlemler

Peşin tahsil edilen gelirlerden takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler, ilgili oldukları yılda tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izlenir.

Dönem sonunda, bu hesapta yer alıp tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirler düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gelecek aylara ait gelirler hesabına aktarılır.

Gelecek yıllara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlar Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Maliye Bakanlığınca belirlenecek esas ve usullere göre enflasyon düzeltmesine tabi tutulur. Düzeltmeye esas tutarlar enflasyon düzeltmesinin yapılacağı yılda düzeltme katsayısı, daha önce düzeltilmiş tutarlar ise taşıma katsayısı ile çarpılmak suretiyle düzeltilir. Enflasyon düzeltmesi neticesinde doğacak değer artışları bu hesaba, karşılıkları enflasyon düzeltmesi hesabına kaydedilir.

Hesabın işleyişi

Gelecek yıllara ait gelirler hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

1) Peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmı 600-Gelirler Hesabına, gelecek aylarda tahakkuk ettirilmesi gerekenler 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler bu hesaba alacak, tahsil edilen tutarın tamamı 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan tahsil edilen tutarın tamamı 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanlar dönem sonunda bu hesaba borç, 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.” Denilmektedir.

Yönetmeliğe göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı, içinde bulunulan dönemde veya daha önceki dönemlerde tahsil edilen ancak, takip eden aylara ait olan gelirlerin izlenmesi için kullanılır. 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı da, yılı içinde peşinen alınan fakat tahsilatı takip eden dönemden bir sonraki yıla tekabül eden tutarlar için kullanılır. Aynı zamanda, peşinen tahsil edilerek bütçeleştirilmiş olan bu hesapta kayıtlı gelirler, ilgili oldukları dönemde düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile gelirler hesabına kaydedilerek gelir tahakkuku gerçekleştirilir.

Ayrıca, yıllık tahsil edilen kira gelirlerinin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında takip edilmesi Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 5'inci maddesinde yer alan Temel Kavramlardan Dönemsellik İlkesinin gereğidir. Yıllık peşin tahsil edilen kira gelirleri, ilgili oldukları dönemlerin faaliyet sonuçlarına yansıtılmalıdır. Dönem ayırıcı hesapların kullanılmaması, faaliyet sonuçlarının hatalı olmasına sebep olmaktadır.

2017 yılı içerisinde kira gelirlerinin yıllık olarak peşin tahsilatı yapıldığı halde 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve 480 Gelecek Yıllara ait Gelirler Hesabının kullanılmaması dönemsellik ilkesine, yukarıda yer verilen yasal hükümlere aykırı olduğu gibi kira gelirlerinin ilgili dönemlere aktarılmaması faaliyet sonuçlarının hatalı olmasına da neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Kayıtlarımızın incelemesi neticesinde, 2018 Mali yılında yapılacak tahsilatlarda tamamı peşin alınan kira bedeli bulunmamaktadır. Kiracılarla yapılan

sözleşmeler 6 ayda bir vade tarihi belirlenerek takibi yapılmaktadır. Sözleşmelerde bu ifadeler belirtilmekte olup 1. 6 aylık Taksit vadesi peşin esaslı olarak alınmaktadır. Bundan sonraki uygulamada tamamı peşin alınan kira bedelleri ilgili hesaplarda takip edilecektir.

Sonuç olarak İdare bulguya istinaden verdiği cevapta yıllık bazda peşin aldığı bir kira bedelinin olmadığını, 6 aylık kira bedelinin peşin alındığını belirtmiştir. Her ne kadar 6 aylık kira peşin alınmış olsa da bu tutarların ilgili yönetmelik gereği idarenin yılı için tahsil edilen tutarların 380 ve yılı geçen tutarlar için 480 kodlu hesaplarda izlemesi gerekmektedir. Sonuç olarak kira bedellerinin yıllık veya 3-6 aylık gibi bedellerle peşin alınması yönetmelikte belirtilen hususlara riayet edilmeyeceği anlamına gelmemektedir.

BULGU 6: Kalkınma Ajansı Payının İlgili Muhasebe Hesabında İzlenmemesi

Toroslar Belediyesi'nin 2017 mali yılı iş ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde Çukurova Kalkınma Ajansı için ödenen payların 363 Kamu İdareleri Payları hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 363 Kamu İdareleri Payları Hesabı'na ilişkin "*Hesabın Niteliği*" başlıklı 276'ncı maddesinde;

"Bu hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılır." Denilmektedir.

Yine aynı yönetmeliğin "*Hesabın İşleyişi*" başlıklı 277'nci maddesinde;

"Kamu idareleri payları hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

1) Bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835- Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) *Bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarlar bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.”*

Hükümleri yer almaktadır.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun’un 19’uncu maddesinin (d) bendi gereği ödenmesi gerekli olan katılım payının 363 Kamu İdareleri Payları Hesabı altında izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede Toroslar Belediyesi’nce 2017 yılı içerisinde Çukurova Kalkınma Ajansı’na ödenen payın 363 Kamu İdareleri Payları Hesabı yerine doğrudan 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedildiği görülmüş olup, 388.062,37 TL hataya sebebiyet verilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Çukurova Kalkınma Ajansı’na ödenen pay “363 Kamu İdareleri Payları” Hesabına alınarak denklik sağlanmıştır. İlgili kaydı gösterir Muhasebe İşlem Fişi yazımız ekinde sunulmuştur.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışma tamamlanmış olup, bulguda değinilecek konu kalmamıştır.

BULGU 7: Ortakları Tarafından Sermaye Taahhüdü Yerine Getirilmemiş Şirketin Hibe Alınması

Ortakları tarafından sermaye taahhüdü yerine getirilmemiş şirket hibe alınarak şirket ortağı olan kişinin borcunun karşılıksız olarak talep edilmemesi belediye meclisi tarafından karara bağlandığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanununun “*Belediyenin Yetkileri Ve İmtiyazları*” başlıklı 15’inci maddesinin (i) bendinde, Belediyenin yetkileri ve imtiyazları arasında “*bağış kabul etmek*” de sayılmıştır.

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun “*Mahalli İdarelerde Özelleştirme Uygulamaları*” başlıklı 26’ncı maddesinin son fıkrasında;

“Belediyeler ve diğer mahalli idareler ile bunların kurdukları birlikler tarafından ticari amaçla faaliyette bulunmak üzere ticari kuruluşlar kurulması, mevcut veya kurulacak şirketlere sermaye katılımında bulunması, Bakanlar Kurulu'nun iznine tabidir.”

İfadesi yer almaktadır.

Dolayısıyla, 5393 sayılı Belediye Kanununa göre belediyelerin bağış kabul etme yetki ve imtiyazı bulunup, kabul edilecek bağış konusunda herhangi bir sınırlama söz konusu olmadığından, kişilerin kurdukları şirketleri belediyeye bağışlamasında yasal bir engel bulunmamaktadır.

Ancak, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun “*Mahalli İdarelerde Özelleştirme Uygulamaları*” başlıklı 26’ncı maddesi gereğince, belediyeler ve diğer mahalli idareler ile bunların kurdukları birlikler tarafından ticari amaçla faaliyette bulunmak üzere ticari kuruluşlar kurulması, mevcut veya kurulacak şirketlere sermaye katılımında bulunması Bakanlar Kurulunun iznine tabidir. Bu madde hükmü ile mahalli idarelerce ticari işletme ve şirket kurulmasında ve bu şirketlere sermaye katılımında bulunulmasında keyfiliğin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Bununla birlikte, Toroslar Belediyesi Meclisinin 07.07.2017 tarih ve 104 sayılı kararı ile Belediye Meclisince, Toroslar Doğa İmar İnşaat Turizm Gıda ve Ticaret Anonim Şirketi hisselerinin şartsız olarak Belediyeye bağışı kabul edilmiştir.

Türk Borçlar Kanununun bağışlama sözleşmesini tanımlayana 285’inci maddesinde; “*Bağışlama sözleşmesi, bağışlayanın sağlar arası sonuç doğurmak üzere, malvarlığından bağışlanana karşılıksız olarak bir kazandırma yapmayı üstlendiği sözleşmedir.*”

İfadesi yer almaktadır.

Buna göre, bir bağışlamadan söz edebilmek için, bağışa konu hakkın bağışlananın mal varlığında bir artışa sebep olması gerekmektedir. Fakat yukarıda ifade edilen şirkete bağışlanma tarihinde, şirket ortağının 37.500,00 TL sermaye taahhüdü borcu bulunmaktadır. Belediye, şirketin Belediyeye bağışlanmasıyla birlikte söz konusu sermaye taahhüdünü de üstlenmiş bulunmaktadır. Ayrıca ilgili meclis kararında şirketin aktifinde yer alan 9.693,78 TL olan alacağın da şirketi hibe eden ortaktan alınmayacağı belirtilmiş ve dolayısıyla bu tutarda kurum tarafından üstlenilmiş olmaktadır. Bu sebeple, belediye için söz konusu bağışlama nedeniyle mal varlığında bir artış olması gerekirken, tam tersine mal varlığını azaltıcı bir unsur olmuştur.

Türk Borçlar Kanununa göre, bir bağışlama sözleşmesinden bahsedebilmek için, bağışlama konusu hakkın, bağışlananın mal varlığında bir artışa sebep olması gerekir.

Yukarıda da ifade edildiği gibi, ortağının sermaye taahhüdü borcu bulunan bir şirket, Belediyece bağış olarak kabul edildiği gibi, söz konusu şirketin ortaklardan alacağıının da üstlenilerek hatalı bir uygulamaya sebebiyet verildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; Belediyelerin maddi kaynaklarının sınırlı olması nedeniyle özel hukukun bahsettiği kimi olanaklardan faydalanılması amacıyla Belediye Kanunu, Türk Ticaret Kanunu ve ilgili mevzuatın bu hususta tayin ettiği hareket alanı dâhilinde kamu hizmetlerinin yeni bir görülme usulü olarak belediye şirketleri varlık kazanmış bulunmaktadır. 4046 sayılı Kanununun 26. Maddesinde öngörülen usulde belediyelerin şirket kurması sadedinde "*Bakanlar Kurulundan izin alınması*" mekanizması öngörülmüş olup bu izni şirket hibe alınmasına da teşmil eden İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün 21.04.2008 tarih ve 11273 sayılı (2008/31) Genelgesi, Danıştay 8. Dairesinin 05.03.2010 tarih ve 2008/4976 E. 2010/1108 K. sayılı kararı ile iptal edilmiş olup; anılan iptal kararında mevcut bir şirketin hibe yoluyla tüm malvarlığı ile bedelsiz olarak devralınması halinde 4046 sayılı Kanununun 26 ncı maddesine göre Bakanlar Kurulu'ndan izin alınmasına gerek olmadığı zikredilmektedir. Bu itibarla şartsız ve ivazsız olarak belediyemize gerçekleştirilen şirket hibesinde mevzuata dayalı bir tenkide yer olmadığı açıktır.

Öte yandan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun bağışlama sözleşmesine ilişkinanımından hareketle geliştirilen eleştiri de isabetli değildir. Zira sermaye taahhüdü, bir sermaye şirketi olan anonim şirket bakımından kurucu/asgari koşul niteliğindedir. Diğer bir anlatımla idaremizce varlığına gereksinim duyulan şirketin 4046 sayılı Kanun prosedürü izlenerek kurulması halinde de "*asgari sermaye/başlangıç sermayesi*" sınırındaki bu meblağın şirkete sermaye olarak atfedilmesi icap edecek ve bu sermayenin kamu kaynağı olan bütçemizden ödenmesi gerekecekti. Tenkitte yer alan, şirketin aktifinde mevcut muayyen meblağın şirket hibecisinden talep edilmemesi ise idaremizle hibe eden arasındaki hukuki ilişkinin bir bağışlama olması vasfına hukuken hâlel getirmemektedir. Türk Ticaret Kanunu'na göre kurulmuş bir şirket, ortağı tarafından hibeye konu edilmiş, bu icap yetkili organımızca (Belediyemiz Meclisince) kabul edilerek prosedür tamamlanmıştır. Sermaye ödeme borcu, bir sermaye şirketi bakımından asgari/kurucu şart vasfında olduğundan hibenin cereyan ettiği dönemde asgari başlangıç sermaye taahhüdü miktarına uygunluk arz eden sermaye ödeme borcunun hibe ile devralınmasında bağışlama akdinin tanımı ile bağdaşmayacak bir hal olmadığı gibi mevzuata uygun bir mükellefiyete girildiğinden kamu zararı da meydana gelmeyecektir.

Şirketin hibe alınması sürecinde ticaret sicil kayıtlarıyla mali durumu tetkik olunarak meclis kararı ile işlem tekemmül ettirilmiştir. Türk Borçlar Kanunu'nda bağışlama sözleşmesini karakterize eden husus, bir malvarlığı değerinin karşılıksız olarak bağışlanana kazandırılması olup malvarlığı hukuken aktif ve pasifleriyle bir bütün olarak kıymet ifade etmektedir. Tenkitte yer alan hibeye konu şirketin ortağından olan alacağı, malvarlığının aktifinde yer almakta olup meclis kararında bu meblağın şirket hibecisinden alınmamasının benimsenmesi de yine hibenin yasal tanımını ihlal eden bir husus olarak yorumlanmaya müsait değildir.

Sonuç olarak İdare tarafından bulguda yer alan hususlara verilen cevaplara ilişkin olarak;

Öncelikle İdarenin verdiği cevapta hibe olarak alınan şirketin mevzuat hükümlerine uygun olarak alındığı ve bu hususta kendilerinin tenkit edilemeyeceğine değinilmiştir. Buna ilişkin olarak bulgumuzda aynen; *“5393 sayılı Belediye Kanununa göre belediyelerin bağış kabul etme yetki ve imtiyazı bulunup, kabul edilecek bağış konusunda herhangi bir sınırlama söz konusu olmadığından, kişilerin kurdukları şirketleri belediyeye bağışlamasında yasal bir engel bulunmamaktadır.”* denilmiştir. Anlaşılacağı üzere tarafımızca, İdare tarafından hibe olarak alınan şirket hususunda işlemin önünde herhangi bir yasal bir engel bulunmadığı yinelenmiştir. Bu anlamda idarenin bu konuda verdiği cevap anlaşılmalıdır.

Diğer bir husus olarak İdare 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun bağışlama sözleşmesine ilişkin tanımdan hareketle geliştirilen eleştirinin isabetli olmadığını, tenkitte yer alan, şirketin aktifinde mevcut muayyen meblağın şirket hibecisinden talep edilmemesi ise idare ile hibe eden arasındaki hukuki ilişkinin bir bağışlama olması vasfına hukuken halel getirmediği belirtilmiştir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun *“Bağışlama Sözleşmesi”* başlıklı hükümleri incelendiğinde; Bağışlama sözleşmesi; iki taraflı bir akittir. Bu sözleşmenin tanımını yapmadan önce niteliğinin ifade edilmesi gerekmektedir. Bağışlama sözleşmesi bağışlayanın sağlığında tek taraflı olarak malvarlığında tasarrufta bulunarak bağışlanana zenginleştirdiği sözleşme türü olarak nitelendirilebilir. TBK 285'inci maddesinde bağışlama sözleşmesinin tanımı yapılmıştır. Bu tanıma göre; *“Bağışlama sözleşmesi, bağışlayanın sağlar arası sonuç doğurmak üzere malvarlığından bağışlanana karşılıksız olarak bir kazandırma yapmayı üstlendiği sözleşmedir.”* şeklinde düzenlenmiştir. Kanunun tanımından anlaşılacağı üzere bağışlama sözleşmesinin temelinde bağışlanana zenginleştirme ve bağışlayanın

malvarlığından belirli değer ya da değerlerin çıkması vardır. Ayrıca bağışlayan kendi malvarlığı üzerinde tasarrufta bulunduktan sonra fakirleşmekte, bağışlanan malvarlığına değer/değerler girdiğinden dolayı zenginleşmektedir. Zenginleşme ve fakirleşme arasında uygun illiyet bağı kurulduğu zaman(bağışlama sebebi) bağışlama sözleşmesi meydana gelmiş olur.

İdare hibe aldığı şirket de şirket ortağının 37.500,00 TL sermaye taahhüdü borcu bulunmaktadır. Belediye, şirketin Belediyeye bağışlanmasıyla birlikte söz konusu sermaye taahhüdünü de üstlenmiş bulunmaktadır. Ayrıca ilgili meclis kararında şirketin aktifinde yer alan 9.693,78 TL olan alacağın da şirketi hibe eden ortaktan alınmayacağı belirtilmiş ve dolayısıyla bu tutarda kurum tarafından üstlenilmiş olmaktadır. Borçlara kanununa göre hibenin tam bir bağışlama özelliği göstermesi için iki şart bulunmaktadır. Bunlardan biri bağışlayan açısından ivazsız, karşılıksız olması. Bir diğeri bağışlanan açısından mal varlığında bir artışa yol açması. İdareye hibe edilen şirket açısından değerlendirildiğinde İdareye bir mal varlığı ya da artışı kazandırmak yerine aksine idarenin mal varlığında bir eksilmeye yol açtığı görülmüştür. Bu anlamda yapılan bu işlemin eksiksiz bir bağışlama işlemi olmadığı su götürmez bir gerçektir.

Sonuç olarak İdare her ne kadar yapılan işlemin mevzuat hükümlerine uygun olarak yapıldığını düşünse de, yapılan işlem mevzuat hükümlerine aykırı ve İdareye yük getirecek şekilde tasarlandığı tarafımızca düşünülmektedir.

BULGU 8: Toplu İş Sözleşmesi Kapsamında İşçilere Verilen Kültür Yardımından Belediye Spor Kulübüne Para Aktarılması

Toroslar Belediyesi'nde 2017 yılında yerinde yapılan denetimler sonucunda, belediyede çalışan işçilere ödenen kültür yardımının bir kısmı Toroslar Belediyesi Spor kulübüne üyelik aidatı adı altında aktarıldığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; *"(...) (Değişik ikinci cümle: 12/11/2012-6360/17 md.) Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine aynı ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. (...)"* denilmektedir.

Aynı maddenin ikinci fıkrasında; “(Ek fıkra: 12/11/2012-6360/17 md.; Değişik: 12/7/2013-6495/100 md.) Belediyelerin birinci fıkranın (b) bendi uyarınca, sporu teşvik etmek amacıyla yapacakları nakdi yardım, bir önceki yıl genel bütçe vergi gelirlerinden belediyeleri için tahakkuk eden miktarın; büyükşehir belediyeleri için binde yedisini, diğer belediyeler için binde on ikisini geçemez.” denilmektedir.

Madde hükmünden de anlaşılacağı üzere, kanun koyucu belediyelerin amatör spor kulüplerine yapacağı yardımları aynı ve nakdi yardım olmak üzere ikiye ayırmaktadır. Aynı yardım konusunda madde hükümlerinde herhangi bir sınırlama bulunmaz iken, nakdi yardım için büyükşehir belediyelerinde binde yedi ve diğer belediyelerde binde on iki olmak üzere sınırlama getirmiştir.

Belediye'nin 2017 hesapları incelendiğinde, Toroslar Belediyesi Spor kulübüne aynı yardım kapsamında farklı zamanlarda toplam 277.183,28 TL tutarında spor malzemesi yardımında bulunduğu görülmüştür. Ayrıca nakdi yardım kapsamında toplam 130.000,00 TL ilgili spor kulübüne aktarılmıştır.

Toroslar Belediyesi ile Belediye - İş Sendikası arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesine Ek Protokol'ün 81'inci maddesinde; “Sendika üyesi işçilere çalışma şevklerini arttırmak ve kültür faaliyetlerinde bulunmalarına imkân sağlamak için Toroslar Belediyesi Spor kulübüne üyelikleri devam ettiği sürece her ay brüt 400 TL yardım yapılır.” denilmektedir.

5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun'un 2'nci maddesinde; “Kamu kurum ve kuruluşları, personel maaş ve ücretlerinden, kaynağında kesinti yaparak bu Kanun kapsamındaki dernek ve vakıflara aktarma yapamaz.” denilmektedir.

Kültür yardımının, işçilerin spor kulübüne üyeliklerinin devam ettiği süre zarfında ödeneceği belirtilmiş ise de, spor kulübüne üye olan işçilerden aylık 180 TL üyelik aidatı kesintisi yapılmaktadır. İşçilerin muvafakatleri alınsa dahi bu şekilde spor kulübüne kaynak sağlanması adı geçen kanun hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kaldı ki, bir hakkın bu şekilde şarta bağlanması ilgili Toplu İş Sözleşmesi'nin “Amaç” başlıklı 3'üncü maddesinin ruhuna aykırılık teşkil etmektedir. Söz konusu durum muvazaalı işlem hükmünde olup, esas gayenin 5393 sayılı Kanunda belirtilen limit dışında, belediye spor kulübüne nakdi yardım yapabilmek olduğu açıktır.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemiz ile 4857 sayılı İş Kanununa tabi personellerimiz adına yetkili olan Belediye İş Sendikası ile yapılan Toplu İş Sözleşmesinin 81.Maddesinde;

Sendika üyesi işçilere çalışma şevklerini arttırmak için kültür faaliyetlerinde bulunmalarına imkân sağlamak amacıyla ile her ay brüt (400 TL) yardım yapılır. Belediyede Belediye Başkanı ve Başkanlığında bir komisyon kurularak kültür yardımının kimlere ve ne şekilde verileceğine bu komisyon karar verir hükmüne istinaden;

09/06/2015 tarihinde Kültür yardımı belirleme komisyonunun almış olduğu 01 numaralı kararı ile de; Belediyemizde 4857 sayılı yasaya tabi olarak çalışan personelimizin bölgemizde sporun ve sporcunun teşviki, sosyal ve kültürel faaliyet ve aktivitede bulunarak gençlerimizin geleceğe hazırlanmasında çaba sarf eden Toroslar BelediyesiSpor Kulübüne üyelikleri devam ettikleri sürece Toplu İş Sözleşmesinin 81. Maddesinde belirtilen kültür yardımından faydalanmalarına oy birliği ile karar verilmiştir. Denilmiştir.

Toroslar Belediyesi Spor Kulübüne üyelik kişinin kendi talebi ile olmaktadır. Bununla ilgili olarak aidatın aylığından kesilmesi yönünde bankaya talimat vermektedirler.

Ayrıca Kültür yardımı olarak ödenen brüt 400,00 TL'nin, 180 TL Spor Kulübüne personel tarafından ödenmekte iken vergi ve kesintiler ile 180,00 TL düşüldükten sonra kalan bakiye personelde kalmaktadır. Mevzuata aykırı olmamakla birlikte tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır.

Sonuç olarak Toplu İş Sözleşmesine Ek Protokol'ün 81'inci maddesine göre kültür yardımından yararlanmak için ilgili spor kulübüne üyeliğin şart koşulması ve bu suretle her bir personelden aylık olarak spor kulübüne 180 TL üyelik aidatı kesilmesi muvazaalı işlem hükmünde olup, esas gaye adı geçen spor kulübüne nakdi yardım yapabilmektir. Kaldı ki, yapılan aidat ödemelerinde gönüllülük esası olduğu belirtilse de belediye personelinden gelen şikâyetlerde gönüllülük esasının olmadığı görülmektedir.

BULGU 9: Toroslar Belediyesi Bina Vergisi Tarh ve Tahakkuk İşlemlerinde Bina İnşaat Sınıflarının Yanlış Tespit Edilmesi

Toroslar Belediyesi emlak vergisi beyannameleri üzerinde yapılan incelemede binaların büyük bir bölümünün üçüncü sınıf inşaat olarak tespit edilerek emlak vergisi tahakkuku yapıldığı anlaşılmıştır. Hatalı bu uygulamanın bina sınıfları tespit edilirken Bina

İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel yerine yapı kullanım izin belgelerindeki bina inşaat sınıflarının esas alınmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Emlak Vergine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzüğün “Binaların inşaat sınıflarına göre ayrımı” başlıklı 10’uncu maddesinde;

“Binalar, aşağıdaki sınıflara ayrılır:

1 - Lüks inşaat,

2 - Birinci sınıf inşaat,

3 - İkinci sınıf inşaat,

4 - Üçüncü sınıf inşaat,

5 - Basit inşaat,

Bu sınıflama, binanın yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi, kalitesi ve benzeri hususlar nazara alınarak yapılır.

İnşaat sınıflarının tayinine esas alınacak nitelikler Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunur.” Denilmektedir.

Bahse konu 10’uncu maddenin son fıkrasındaki hükme istinaden Maliye Bakanlığı tarafından 15.12.1982 tarih ve 17889 sayılı Resmi Gazetede “Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel” yayımlanmıştır. Cetvelde binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi ve kalitesi gibi özelliklere yer verilmiş, binalar Tüzüğe uygun olarak beş sınıfa ayrılmış ve her sınıf için de on adet kriter belirlenmiştir.

Her bütçe yılından önce Resmi Gazetede yayımlanan Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğ eklerinde yer verilen Binaların Metrekare Normal İnşaat Maliyet Bedellerini Gösterir Cetveller incelendiğinde bina sınıflarına göre metrekare normal inşaat maliyet bedeli belirlendiği; bu sınıfın olması gereken bina sınıfından daha düşük bir sınıf olarak alınması halinde inşaat maliyet bedelinin ve dolayısıyla binanın vergi değerinin olması gerekenden daha az miktarda hesaplanmasına ve belediyenin daha az miktarda emlak vergisi tahsilatı yapmasına neden olmaktadır.

Konuyla ilgili olarak Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 14 Seri Nolu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğinde (01.03.1983 tarih ve 17974 sayılı Resmi Gazete)

“Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvelde, binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi ve kalitesi gibi özelliklerine yer verilmiştir.

Binanın gireceği sınıf, bu özelliklerden yarıdan fazlasını taşıyıp taşımadığına bakılarak belirlenecektir. Örneğin bina, ikinci sınıf inşaatla ilişkin özelliklerden yarıdan fazlasını taşıyorsa ikinci sınıf olarak beyan edilecektir.

Binada anılan özelliklerden yarıdan fazlası yoksa bu defa özellikleri itibariyle en yakın olduğu sınıfın beyan edilmesi icap edecektir. Örneğin, binanın 5 özelliği ikinci sınıfa, 4 özelliği üçüncü sınıfa, 1 özelliği de birinci sınıfa dâhil ise, söz konusu bina ikinci sınıfa daha yakın olduğu için ikinci sınıf olarak beyan edilmesi gerekir.

Diğer taraftan, binanın bir alt veya üst sınıftan hangisine gireceği konusunda tereddüde düşülen hallerde, rayiç bedelin beyan edilmesinin esas olduğu da dikkate alınarak, bir üst sınıf bildirilmelidir. Örneğin binanın üçüncü sınıfa mı yoksa ikinci sınıfa mı gireceğinde tereddüt gösteriliyorsa, bu binanın ikinci sınıf inşaat kabul edilmesi uygun olacaktır.” Denilmiştir.

Toroslar Belediyesi’nde yapılan incelemelerde otel, alışveriş merkezi gibi ve özellikle yeni yapılan konutlar açısından yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine riayet edilmediği görülmüştür.

Sonuç olarak emlak vergisini kaybının önleyecek şekilde bina sınıflarının yeniden tespit edilmesine yönelik çalışmaların yapılması; bina sınıflarının tespitinde tereddüde düşülmesi halinde Tebliğ’de belirtildiği üzere bir üst sınıfın esas alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Yapı Kontrol Müdürlüğüne bağlı Yapı Kullanma İzni Birimince Yapı Kullanma İzni almak için müracaatı yapılmış yapıların hem "Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında kullanılacak Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Hakkında Tebliğe " göre sınıfı ve grubu tespit edildiği gibi hem de "Bina İnşaat Sınıflarının tespitine Dair Cetvele" göre de tespiti yapılmaktadır.

Sonuç olarak İdare cevabında gerekli mevzuat hükümlerine uygun şekilde işlem yaptığını belirtmiş olsa da , Belediyede yapılan denetimde lüks yapıların, otel, alışveriş merkezi gibi inşaatların sınıf tespitlerinde; Maliye Bakanlığı tarafından 15.12.1982 tarih ve 17889 sayılı Resmi Gazetede “Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel” de yer alan

sınıflandırma kriterlerine uyulmadığı ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 14 Seri No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğinde yer alan mevzuat hükümlerine kesinlikle riayet edilmediği tespit edilmiştir. Ayrıca Belediyede yapılan denetim esnasında ilgili Kurum personelleri ile bu konuda mütabakata da varılmıştı.

Her ne kadar idare yaptığı uygulamanın hukuken uygun olduğunu ima etse de yukarıda da belirtildiği üzere mevzuat hükümlerine aykırı işlemler görülmüş, uygulamanın bulgumuzda belirtilen hususlar doğrultusunda değiştirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde kurum lehine elde edilebilecek önemli bir gelir kaynağı ihmal edilmiş olup bu da personel açısından başkaca sorumlulukların doğmasına sebebiyet vereceği düşünülmektedir.

BULGU 10: Bazı İşyerlerine İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Toroslar Belediyesi'nin 2017 mali yılı denetimine ilişkin yerinde yapılan çalışmalar neticesinde, bazı işyerlerinden İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcının tahakkuk ve tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

25902 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 2'nci maddesinde; *“Bu Yönetmelik, sıhhi ve gayrisıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri kapsar.”* denilmektedir.

Ancak bütün işyerlerinin, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı alma zorunluluğu bulunmamaktadır. Nitekim İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 2'nci maddesinde; *“Bu Kanun hükümleri;*

a) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 268-275'inci maddeleri kapsamına giren 1 inci sınıf gayrisıhhi müesseselere,

b) Nerede açılırsa açılın, yakıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, taşocakları, akaryakıt istasyonları ve benzeri yerlere,

c) 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmelerine,

d) (Mülga: 24.11.2004 - 5259/8 md.)

e) (Ek: 24.06.1995 - KHK - 560/21 md.) 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf gıda maddesi

üreten gayri sıhhi müesseselere.

f) (Ek: 13.02.2011 - 6111/201 md.) 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca açılan avukatlık bürolarına,

g) (Ek: 13.02.2011 - 6111/201 md.) 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca meslek mensuplarınca açılan bürolara,

h) (Ek: 08.08.2011 - KHK - 650/23 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 18/07/2012 tarihli ve E.: 2011/113 K.: 2012/108 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme: 27/06/2013 - 6494/23 md.) 1512 sayılı Noterlik Kanununa göre kurulan noterlik dairelerine,

i) (Ek: 04.04.2015 - 6645/78 md.) 27.01.1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca mühendis ve mimar meslek mensuplarınca açılan bürolara,

i) (Ek: 04.04.2015 - 6645/78 md.) 11.04.1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna göre açılan muayenehane ve müşterek muayenehanelere,

Uygulanmaz.” denilmektedir.

Ayrıca; eczaneler, optisyenler ve özel eğitim kurumlarının da İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı alma zorunluluğu bulunmamaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinin (a) ve (f) fıkralarında;

“a) Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.

...

f) Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.” denilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 38'inci maddesinde; “Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.” hükmüne yer verilmektedir.

Yine aynı Kanunun 60'ıncı maddesinin (e) fıkrasında; “İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek.” denilmektedir.

Mersin Vergi Dairesi ile yapılan yazışmalar sonucunda Toroslar ilçe merkezinde 4862 adet işyerinin faaliyetlerini sürdürdüğü, ancak belediye kayıtlarında işyeri sayısının daha az olduğu, özellikle 2010 yılından sonraki kayıtlarda 1700 adet işyerinin belediyeye kaydının olmadığı görülmüştür.

Söz konusu durum; İlgili mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmekte ve 600 Gelirler Hesabı ve 800 Bütçe Gelirleri Hesabının, düşük görünmesine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Vergi dairesinden alınmış 2017 yılına ait liste elimizde mevcut olup, bu listede kayıtlı kişilerden mükerrer yazılanlar, muaf olanlar vb. çıkarıldığında 850 adet esnaf kalmış ve bu Esnafın yaklaşık 800 adedi kontrol edilmiştir. 2017 yılı içerisinde 448 adet İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı düzenlenmiş, 01.01.2018-08.05.2018 tarihleri arasında da 285 adet işyerine İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı verilmiştir. Kayıtların incelemesi yapılarak gerekli envanter çalışması sonucu hesaplara alınacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmaların devam etmekte olduğunu belirtmiş olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 11: Gider Tahakkukları Hesaplarının Gerçek Durumu Yansıtması

Toroslar Belediyesi'nin 2017 yılına ilişkin mali tablolarında yapılan incelemelerde 381 Gider Tahakkukları Hesabı ve 481 Gider Tahakkukları Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 381 Gider Tahakkukları Hesabının niteliğini açıklayan 289'uncu maddesinde bu hesabın, kısa vadeli iç ve dış mali borçlar hesap gruplarında izlenmeyen; tahakkuk etmiş giderlerden kaynaklanan ancak gelecek aylarda ödenebilir duruma gelecek olan borçlar ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gider tahakkukları hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmelik'in 381 Gider Tahakkukları Hesabının işleyişini açıklayan 291'inci maddesine göre; tahakkuk etmiş olmakla birlikte faaliyet dönemi içinde ödenecek olan faiz tutarları 630- Giderler hesabına borç, 381 Gider Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilmeli, faaliyet dönemi içinde yapılan ödemelerde 381 Gider Tahakkukları Hesabına borç kaydı yapılmalıdır. Söz konusu Yönetmelik'in 481 Gider Tahakkukları Hesabının işleyişini açıklayan 340'ıncı maddesinde tahakkuk etmiş olmakla birlikte, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemden sonraki dönemlerde

ödenebilir duruma gelecek olan faiz tutarları 630 Giderler hesabına borç, 481 Gider Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilmelidir. Yıllarında 481 Gider Tahakkukları Hesabında kayıtlı olan tahakkuk etmiş faiz tutarlarından izleyen yılda ödenebilir duruma gelecek olanlar 481 Gider Tahakkukları Hesabına borç, 381 Gider Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilmelidir.

Toroslar Belediyesi 2017 yılı yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde;

Halkbank ve Denizbank kredilerine ilişkin olarak 2018 yılında ödenecek olan faiz tutarı, ayrıntısı aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, 981.135,20 TL'dir. Ancak kurumun 2017 yılı bilançosunda 381 Gider Tahakkukları hesabında kayıtlı bulunan tutarın 0,00 TL olduğu görülmüştür.

Tablo : 2018 Yılında Ödenecek Kredi Faiz Tutarları

Kredi No	Bilançoda 381 No.lu Hesapta Kayıtlı Olması Gereken Tutar
Denizbank-3650-15826	1.348,09
Denizbank-3650-18153	14.284,12
Halkbank-K9000129	817.212,96
Halkbank-K900067	148.290,03
TOPLAM	981.135,20

Halkbank ve Denizbank kredilerine ilişkin olarak 2019 ve daha sonraki yıllarda ödenecek olan faiz tutarı, ayrıntısı aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, 961.552,56 TL'dir. Ancak kurumun 2017 yılı bilançosunda 481 Gider Tahakkukları hesabında kayıtlı bulunan tutarın 2.051.825,55 TL olduğu görülmüştür.

Tablo : 2019 ve Daha Sonraki Yıllarda Ödenecek Kredi Faiz Tutarları

Kredi No	Bilançoda 481 No.lu Hesapta Kayıtlı Olması Gereken Tutar
Denizbank-3650-15826	0,00
Denizbank-3650-18153	0,00
Halkbank-K9000129	957.030,94

Halkbank-K900067	4.521,62
TOPLAM	961.552,56

Gider tahakkukları hesaplarının bilançoda olması gereken değerlerle yer almamasından dolayı, kurumun 2017 yılı bilançosunda 381 Gider Tahakkukları Hesabının 981.135,20 TL tutarında eksik, 481 Gider Tahakkukları Hesabının ise 1.090.272,99 TL tutarında fazla yer aldığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; 2017 Mali yılı sonunda 481-381 hesap aktarımı 2018 yılı başında yapılmış olduğundan 2017 Mali yılı sonu 381 hesabı 0,00 olarak görülmektedir. 2018 Mali yılı sonunda işlem 2019 yılına aktarılmadan yapılarak yukarıda anlatılan durum düzeltilecektir.

2018 Mali yılı 381 ve 481 hesaplarda ortaya çıkan fark ise Kredi borcu ödemeleri Deniz Bank'a gelen İller Bankası payından gününden önce kesildiğinden faiz tutarında düşme meydana gelmektedir. Arada oluşan fark yıl sonunda Banka ile mutabakat sağlanarak güncellenmektedir. Bu mutabakatta erken ödemeden dolayı faizde düşme olduğundan Kamu zararı oluşmamaktadır.

Yapılan çalışmada yukarıdaki tabloya sadece Faiz sütunu dahil edilmiş olup BSMV sütunu dahil edilmemiştir. İlgili hesaplara alınırken BSMV de dahil edildiğinden fark çıkmaktadır. Kredi ödemeleri sırasında Ana para ile Faiz ve BSMV gider olarak Kurumdan ödendiğinden 381 ve 481 hesaba BSMV dahil edilerek tahakkuk edilmektedir.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 12: İdare Taşınmazlarına İlişkin Formların ve İcmal Cetvelinin Olmaması Nedeniyle Kuruma Ait Taşınmazların Kayıt Altına Alınmaması

Toroslar Belediyesi tarafından Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik gereğince hazırlanması gereken taşınmaz formlarının hazırlanmadığı ve taşınmaz icmal cetvelinin oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır. Söz konusu yönetmeliğin amacı, genel yönetim

kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Yönetmeliğin "Kayıt Şekli" başlıklı 7'nci maddesinde;

“ (1) Kamu idareleri;

a) Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Ek 1'deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 2'deki “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu”nda,

b) (Değişik: 3/6/2014-2014/6455 K.) Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan ve Ek 1'deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılanların kaydını Ek 3'teki Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu’nda,

c) Ek 1'deki Kayıt Planının “Orta Malları” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 4'teki ‘Orta Malları Formu’nda,

ç) Ek 1'deki Kayıt Planının “Genel Hizmet Alanları” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 5'teki ‘Genel Hizmet Alanları Formu’nda,

d) Tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Ek 6'daki “Sınırlı Aynı Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu’nda, yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutarlar.” Denilmiştir.

Ayrıca, yine aynı maddenin 2'nci fıkrasında, kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderileceği, mali hizmetler birimine gönderilen söz konusu formların da konsolide edilerek bu yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı, ifade edilmiştir.

Yapılan incelemelerde, İdarenin taşınmazlarına ilişkin taşınmaz kayıt formlarının oluşturulmadığı dolayısıyla söz konusu formların konsolide edilmesi sonucu hazırlanması

gereken Taşınmaz İcmal Cetvelinin Mali Hizmetler Müdürlüğüne tam ve doğru şekilde hazırlanmadığı görülmüştür. Söz konusu durum mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Gerekli envanter çalışması sonucu hesaplara alınacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 13: Kamulaştırma İşlemlerinin Tapu İdaresi Tarafından Belediyeye Bildirilmemesi ve Belediyenin Yaptığı Kamulaştırmalara İlişkin Olarak Ek Emlak Vergisi Tahakkuk ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediye sınırları içerisinde yapılmış olan kamulaştırma işlemlerinin Tapu idaresi tarafından idareye bildirilmediği, belediyenin kendi yaptığı kamulaştırmalara ilişkin olarak ek emlak vergisi tahakkuk ve tahsili yapmadığı tespit edilmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10'uncu maddesinde, tapu dairesinin kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkulleri ilgili vergi dairesine bildireceği hüküm altına alınmıştır. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 37'nci maddesinde ise *"Bu Kanunda geçen "Vergi dairesi" tabiri, belediyeleri ifade eder"* denilmiş olup tapu daireleri tarafından yapılan kamulaştırmaların belediyelere bildirileceği belirtilmiştir.

Kamulaştırma Kanunu'nun *"Vergilendirme"* başlıklı 39'uncu maddesinde;

"Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur."

Denilerek ek emlak vergisi alınacağı düzenlenmiştir.

Emlak Vergisi Kanunu'nun *"Bildirim Verme Ve Süresi"* başlıklı 23' üncü maddesinde;

"Bu Kanunun 33' üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dahil) emlak vergisi bildirim vermesi zorunludur. Emlâkin bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verilir."

“Ödeme Süresi” başlıklı 30’uncu maddesinde;

“Devir ve ferağı yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15’inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirir.”

Hükümlerine yer verilmiştir.

Kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkule ilişkin Kamulaştırma Kanunundan kaynaklanan ek emlak vergisinin beyan edilmediği ve tapu idaresince bildirim yapılmamış olduğundan bu hatanın düzeltilmeden devam ettiği ve bu sorunların mali tablolarda hataya sebebiyet verdiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; Gerekli envanter çalışması sonucu hesaplara alınacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 14: Kiraya Verilen Gayrimenkullerin Mali Tablolarda Yer Almaması

Toroslar Belediyesi tarafından üçüncü kişilere kiraya verilen gayrimenkullerin, Kurumun mali tablolarında yer almadığı tespit edilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde;

“990 Kiraya verilen duran varlıklar hesabı;

MADDE 475 – (1) Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır.

Hesabın işleyişi

MADDE 476 – (1) Kiraya verilen duran varlıklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Kiraya verilen duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999-

Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabına borç kaydedilir.” Denilmektedir.

Bu hesap, Kurumun bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan, kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılmaktadır. Kira dosyaları ile muhasebe programının incelenmesi neticesinde; bu hesabın kullanılmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla, Kurum tarafından kiraya verilen toplam 88 adet gayrimenkul, bilanço dipnotlarında yer almamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Taşınmaz envanter çalışması neticesinde ilgili hesaplara kayıtlar alınacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 15: Kurum Tarafından Geçici Olarak Görevlendirilen Personele Verilen Avansların Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması

2017 yılı içerisinde kurum personeline geçici görev yolluğu verildiği halde 161 No.lu Personel Avansları Hesabının çalıştırılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 128'inci maddesinde;

"Bu hesap, mevzuatı uyarınca verilen sürekli ve geçici görev yolluğu avansları ile ödeme gününden önce ödenmesine karar verilen maaş ve ücret ödemeleri karşılığı verilen avansların izlemesi için kullanılır."

Hükmü yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in 129'uncu maddesinde hesaba ilişkin borç ve alacak kayıtları gösterilmiştir. 6245 sayılı Kanun uyarınca verilen sürekli ve geçici görev yolluğu avansları bu hesaba borç, 100 Kasa Hesabı veya 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilir. Yılı bütçesinden karşılanmak üzere ödeme gününden önce yapılan maaş ve ücret ödemeleri bu hesaba borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilir. Verilen avanslardan harcanan tutarlar 630 Giderler Hesabına borç, bu hesaba

alacak, diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Yapılan incelemede Toroslar Belediyesi'nde memurlar için verilmiş olan geçici görev yolluğu tutarları 160 İş Avansları hesabında izlendiği görülmüştür.

Oysa ki verilen sürekli ve geçici görev yolluğu avansları ile ödeme gününden önce ödenmesine karar verilen maaş ve ücret ödemeleri karşılığı verilen avansların izlemesi için 161 Personel Avansları Hesabının kullanılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; İlgili birimlerde bilgilendirme yapılarak işlemler bundan sonra bu hesaplara alınacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 16: Kurumun Uzun Vadeli Alacaklarına İlişkin Muhasebe Kaydının Yapılmaması

Toroslar Belediyesi'nin muhasebe kayıtları incelendiğinde 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabının hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı'na ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 164'üncü maddesinde;

"Bu hesap, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen ve bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili gereken gelirlerden alacakların izlenmesi için kullanılır." Denilmektedir.

Yine aynı yönetmeliğin "Hesabın işleyişi" başlıklı 165'inci maddesinde;

"Gelirlerden alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir."

a) Borç

1) Bir yıldan daha uzun sürede tahsili öngörülen gelir tahakkuk tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) *Bu hesapta kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba alacak, 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı Hesabına borç kaydedilir.*

2) *Tahakkuktan yapılan terkin ve tenziller bu hesaba alacak, yılı içinde 600-Gelirler Hesabına (yılı geçtikten sonra 630-Giderler Hesabına) borç kaydedilir.*

3) *Tahakkuk eden gelirlerden alacaklardan, tecil ve tehir edilenler bu hesaba alacak, 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına borç kaydedilir.”*

Hükümleri yer almaktadır.

Yapılan inceleme neticesinde kurumun 2017 faaliyet döneminden sonraki dönemlerde tahsili gereken alacakları bulunmasına rağmen 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabına kayıt yapmadığı tespit edilmiştir. Kurum alacaklarına ilişkin olarak mali kayıt ve tablolara yansıyan bu eksikliğin, kurum yönetimi ve ilgililerin kurumun alacaklarına ilişkin sağlıklı bilgiye ulaşmalarında bir zaaf teşkil edeceği açıktır.

Kamu idaresi cevabında; Gelir Tahakkuk Biriminde kayıtların incelemesi yapılarak ilgili hesaplara Muhasebe İşlem Fişi ile düzeltilmesi yapılacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 17: Otopark Bedellerine İlişkin Gelirlerin Vadeli Hesapta Takip Edilmemesi

Toroslar Belediyesi muhasebe kayıtları ve mali tablolarının incelenmesinde, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 37'nci ve 44'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan Otopark Yönetmeliği gereği tahsil edilen otopark bedellerinin vadeli hesapta izlenmediği görülmüştür.

Otopark Yönetmeliğinin 10'uncu ve 11'inci maddelerinde; otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılacağı, bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranının uygulanacağı ve otopark bedellerinin belediye sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak otoparklar için kullanılması gerektiği belirtilerek, bu meblağın otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılmayacağı hüküm altına alınmıştır.

18.11.2015 tarihli 29536 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği'nin "Kaynakların Değerlendirilmesi ve Nemalandırılması" başlıklı 6'ncı maddesi

"(1) Kurumlar kısa vadeli kaynaklarını, vadesiz ve/veya vadeli mevduat, özel cari hesap ve/veya katılma hesabı ile repo/ters repo araçlarını kullanarak değerlendirir. Kısa vadeli kaynaklar için uygulanacak vadeli mevduat faiz oranı ve katılma hesabı getiri oranı, TCMB tarafından haftalık olarak en son açıklanan, bankalarca TL üzerinden 1 aya kadar vadeli olarak açılan mevduatlara uygulanan ağırlıklı ortalama faiz oranının;

a) Gecelik vade açılması halinde % 70'inden,

b) 7 güne kadar vade açılması halinde % 80'inden,

c) 8 günden 30 güne kadar vade açılması halinde % 90'ından düşük olamaz"

Denilmektedir.

Anılan mevzuat hükümleri dikkate alınarak kaynakların Belediye'nin hesabının bulunduğu bankada vadeli hesap açılarak burada değerlendirilmesi ve bunlara ilişkin muhasebe kayıtlarının zamanında yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Türkiye Halk Bankası'nda Otopark Emaneti Hesabı açılmış olup, bundan sonraki işlemler bu hesapta izlenecektir.

Sonuç olarak İdare tarafından ilgili bedellerin izlenmesi için banka hesabı açılmış olup, bulguda değinilecek başkaca husus bulunmamaktadır.

BULGU 18: Park Yerlerinin İşletilmesine İlişkin Elde Edilen Gelirlerden Toroslar Belediyesine Aktarılması Gereken Payın Aktarılmaması

Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından karayolları üzerindeki araç park yerlerinin işletilmesine ilişkin elde edilen gelirlerden Toroslar Belediyesi'ne pay aktarılmadığı tespit edilmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 79'uncu maddesinde; *"Karayolu üzeri park yerindeki araçlar için park ücreti, yetki ve sorumluluk alanına göre park yerini tespiti yetkili idarece veya bu idare tarafından işletme izni verilen gerçek veya tüzel kişilerce alınabilir. (...) Erişme kontrollü karayolları (otoyol-ekspres yol) hariç olmak üzere büyükşehirlerde yetkili idareler, büyükşehir belediyeleridir."* denilmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 7'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (f) bendinde; “ (...) durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek” büyükşehir belediyelerinin görev ve sorumlulukları arasında sayılmıştır.

Ayrıca aynı Kanun'un 23'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (f) bendinde; “7'nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe (...) belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50'sinden sonra kalacak %50'si” demek suretiyle ihale gelirinin nasıl dağıtılacağını belirlemiştir.

Madde hükümlerine göre Mersin il sınırları içerisinde büyükşehir belediyesince işletilmiş bulunan yerlerden ilçe belediyelerine pay aktarılmaması 600 Gelirler Hesabının olduğundan az görünmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla mahrum kalınan bu gelire yönelik gerekli çalışmaların yapılmaya başlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Mersin Büyükşehir Belediyesi ile gerekli yazışma yapılmış olup başkanlığımıza ilgili Büyükşehir Belediyesi tarafından da cevap verilmiştir.Yapılan yazışmalar ekte sunulmuştur.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 19: Satışı Yapılan Taşınmazların Gerçek Değeri Değil Satış Bedelleri Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması

Belediye tarafından ilgili yılda yapılan taşınmaz satış ihalelerinde, satışı yapılan taşınmazların ilgili maddi duran varlık hesaplarındaki çıkış kayıtlarının taşınmazların kayıtlı değeri üzerinden değil satış bedeli üzerinde yapıldığı ve bu şekilde muhasebe kayıtları ile taşınmaz envanteri arasında uyumsuzluk olduğu tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin, 187'nci maddesinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

“...Amortisman ayrılmış olan varlıkların net değeri, kayıtlı değerden ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan tutardır. Devir ve trampa satış hükmündedir. Maddi duran varlıkların satış işlemleri sırasında; amortismanına tabi olanlarda net değeri, diğerlerinde kayıtlı değeri ile satış bedeli arasında fark olması durumunda, öncelikle oluşan

olumlu veya olumsuz, ilgili varlık hesabı ve gelir veya gider hesaplarına kaydedilerek satış işlemi muhasebeleştirilir.”

Yine aynı Yönetmeliğin, 250 Arsa ve Araziler Hesabının işleyişini düzenleyen 189’uncu, 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının 191’inci ve 252 Binalar Hesabının 193’üncü maddelerinde, satılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması; arsa ve araziler için kayıtlı bedel ile satış bedeli arasındaki olumlu/ olumsuz farkların 600/630 hesaplarına, diğer maddi duran varlıklar için satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu/ olumsuz farkların 600/630 hesaplarına kaydedilmesi gerektiği belirtilmektedir. Satış bedelleri ise 100 Kasa veya 102 Bankalar hesabına ya da ilgili diğer hesaplara kaydedilecektir.

Taşınmaz satışlarına ve kayıtlara ilişkin yapılan inceleme sonucunda, ihale ile satışı yapılan taşınmazların ihale bedelleri üzerinden kayıtlardan çıkışının yapıldığı görülmüştür. Satışı yapılan taşınmazların, satış bedeli ile ilgili maddi duran varlık hesabının alacağına, satış tutarı da 100/102 veya ilgili hesaplara kayıt yapılarak kayıt altına alınmasının sebebi, idare tarafından kullanılan taşınmaz bilgilerini içeren programa, taşınmazın tahakkuk bilgisi olarak satış bedellerinin kaydedilmesidir. Yani, taşınmaz kayıtlarının envanter çalışmasının yapılmaması sonucu taşınmazların kayıtlı değerlerinin tam olarak tespitinin yapılmamasıdır.

Sonuç olarak, idare tarafından taşınmaz envanterinin sağlıklı bir şekilde çıkarılması, muhasebe ile taşınmaz bilgi sisteminin entegrasyonunun sağlanması, taşınmaz programı üzerinden taşınmazların kayıtlı değerlerinin açık bir şekilde yer almasını sağlayacak bilgilere yer verilmesi, satışı yapılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir. Bu durum hem taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlarda izlenmesi hem de taşınmazlara yönelik mali nitelikteki işlemlerin mevzuata uygun şekilde yerine getirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kayıtların incelemesi yapılarak gerekli envanter çalışması sonucu hesaplara alınacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 20: Sokak Kazı Bedellerinin Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Kurumun 2017 mali tabloları incelemesi sonucunda; Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından cadde, bulvar, meydan ve sokaklarda yapılan kazılardan elde edilen gelirlere Toroslar Belediyesine aktarılması gereken tutarın Belediye hesaplarına aktarılmadığı, Belediyenin de bu tutarları izlemeyerek mali tabloların hatalı gösterilmesine neden olduğu tespit edilmiştir.

15.06.2006 tarih ve 26199 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği’nin “*Hesabın oluşumu ve geliri*” başlıklı 14’üncü maddesinin üçüncü fıkrasında;

“Büyükşehir (Değişik ibare: RG-25.04.2014-28982) ve ilçe (Mülga ibare:RG25/4/2014-28982) (...) belediyeleri cadde, bulvar, meydan ve sokaklarında yapılacak tüm kazılardan elde edilecek gelirler büyükşehir belediyesi bünyesinde açılacak alt yapı yatırım hesabında toplanır. Sokakların kazısından elde edilen gelirler ilgili belediyeye aktarılır. Bu paralar büyükşehir ilçe (Mülga ibare: RG-25.04.2014-28982) (...) belediyeleri tarafından sadece cadde, bulvar, meydan ve sokakların asfalt ve kaldırımların yapımında kullanılır. Bu gelirler amacı dışında kullanılamaz.”

Hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemelerde; Yönetmeliğin bu hükmünün uygulanmadığı, Büyükşehir Belediyesi tarafından aktarılması gereken tutarların Toroslar Belediyesi hesabına aktarılmadığı görülmüştür. Dolayısıyla mahrum kalınan bu gelire yönelik gerekli çalışmaların yapılmaya başlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Söz konusu gelirler ile ilgili işlemler Büyükşehir Belediyesi Aykome Şube Müdürlüğü ile koordineli olarak ivedi bir şekilde mahsuplaşarak işlem gerçekleştirilecektir.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 21: Tahakkuku Yapılan Bazı Gelirlerde Tahsilat Oranının Düşük Olması

Toroslar Belediyesi'nin 2017 mali yılı denetimine ilişkin yerinde yapılan çalışmalar neticesinde, bazı gelirlerde tahsilat oranının düşük olduğu ve toplam 18.803.790,65 TL tutarındaki kısmın gelecek yıllara devredilmiş olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun başlıklı 38'inci maddesinin (f) fıkrasında; *"Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek."* denilmektedir. Bu madde hükmüne göre belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etme görevi belediye başkanına verilmiş ve bu konuda belediye başkanı birinci derecede sorumlu kılınmıştır.

Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 61'inci maddesinin birinci fıkrasında; *"(Değişik birinci fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. Bu işlemleri yürütenler muhasebe yetkilisidir."* denilmektedir.

Tablo: Bazı Gelirlere İlişkin Tahakkuk ve Tahsilat Durumu

Gelir	2017 Yılı Öncesinden Devreden Tahakkuk (A)	2017 Yılı Tahakkuku (B)	Toplam Tahakkuk (A+B)	2017 Yılı Tahsilat (C)	Gelecek Yıla Devredilen Tahakkuk (A+B) - C	Tahsilat Oranı C : (A+B)
	TL	TL	TL	TL	TL	%
Arazi Vergisi	252.076,44	123.370,32	375.446,76	140.184,49	163.381,70	37,34
Çevre Temizlik Vergisi	1.233.448,90	357.953,16	1.591.402,06	526.635,81	1.063.861,14	33,09
Eğlence Vergisi	92.385,8	629,59	93.015,39	4.473,53	88.541,86	4,81
İlan ve Reklam Vergisi	180.356,5	39.651,24	220.007,74	90.596,57	129.411,17	41,18
İşyeri Açma İzni Harcı	229.128,80	0,00	229.128,80	62.680,00	166.448,80	27,36
Kaldırılan Vergi Artıkları	66.637,31	0,00	66.637,31	0,00	66.637,31	0,00

Diğer Mal Satış Gelirleri	17.125.508,67	0,00	17.125.508,67	0,00	17.125.508,67	0,00
---------------------------	---------------	------	---------------	------	---------------	------

Kamu idaresi cevabında; Tahsilat oranlarının yükseltilmesi ile ilgili çalışma yapılmaktadır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 22: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediye mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine Belediye Gelir Tarifesinde yer verilmediği ve dolayısıyla da söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

655 Sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye istinaden çıkarılan ve 27.12.2012 tarih ve 28510 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmelik hükümlerine göre, işletmeciler, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için tanınan haklar karşılığında, bu yönetmelikte belirtilen tarifeler esas alınarak geçiş hakkı sağlayıcısına ücret ödeyecektir.

Bu amaçlarla işletmelerle, mülkiyet ve sahibi, geçiş hakkı sağlayıcıları arasında anlaşma yapılacağı ve geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şekli, geçiş hakkına ilişkin anlaşmada yer alacağı, yine aynı Yönetmelikte ifade edilmektedir.

Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş Hakkı Sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı, tapuda kamu kurum ve kuruluşları adına kayıtlı taşınmazlar için belirtilen ücret üst sınırı hariç olmak üzere, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde yer alan üst sınırları belirten

fiyatlar, her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılarak tespit edileceği, ilk yıldan sonraki geçiş hakkı ücretleri; bir önceki yıl geçiş hakkı ücretine en fazla Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırım yapılması suretiyle tespit edileceği hususları belirtilerek geçiş ücretlerine ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

Aynı Yönetmelikte işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelikte belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış ve ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmeliğe eklenmiştir.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, belediye tarafından altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsili işlemleri yapılmamıştır. Oysa ilgili işletmelerden, yönetmelik ekinde belirtilen tarife uyarınca, altyapı geçiş hakkı bedelinin alınması gerekmektedir. Bu gelirin takip ve tahsilinin yapılmaması sonucu, önemli bir gelirden mahrum kalınmaktadır. Dolayısıyla mahrum kalınan bu gelire yönelik gerekli çalışmaların yapılmaya başlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Söz konusu geçiş hakkı bedelleri ile ilgili gerekli çalışmalar ve tahsilatla alakalı işlemler ivedi şekilde yapılacaktır.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 23: Bazı İşyerlerinde İlan ve Reklam Vergisinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Toroslar Belediyesi'nin 2017 mali yılı denetimine ilişkin yerinde yapılan çalışmalar neticesinde il merkezinde bulunan bazı işyerlerinden İlan ve Reklam Vergisinin tahakkuk ve tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde; *“Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü İlan ve reklam, İlan ve Reklam Vergisine tabidir.”* denilmektedir.

Aynı Kanununun 13'üncü maddesinde; *“İlan ve Reklam Vergisinin mükellefi, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dahil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan*

veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerdir.

İlan ve reklam işlerini mutat meslek olarak ifa edenler, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumludurlar.” denilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinin (a) ve (f) fıkralarında;

“a) Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.

...

f) Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.” denilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 38'inci maddesinde; *“Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.”* hükmüne yer verilmektedir.

Yine aynı Kanunun 60'ıncı maddesinin (e) fıkrasında; *“İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek.”* denilmektedir.

Yapılan incelemede, Toroslar Belediyesi sınırları içerisinde bulunan birçok mükellef ve sorumludan söz konusu verginin takibinin yapılmadığı, bu kimseler hakkında vergi tahakkuku yolluna gidilmediği görülmüştür.

Söz konusu durum; İlgili mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmekte ve 600 Gelirler ve 800 Bütçe Gelirleri Hesabının düşük görünmesine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; İlgili birimlerde gerekli çalışma yapılarak kayıtlar düzeltilecektir.

Sonuç olarak İdare tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

TOROSLAR BELEDİYESİ					
31.12.2017 TARİHLİ BİLANÇOSU					
AKTİF HESAPLAR			PASİF HESAPLAR		
KOD	HESABIN ADI	TUTAR	KOD	HESABIN ADI	TUTAR
102	Bankalar Hesabı	1.515.734,89	300	Banka Kredileri Hesabı	2.689,94
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	2.306.879,39	320	Bütçe Emanetleri Hesabı	9.838.138,66
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	22.426.254,72	330	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	1.845.271,74
122	Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı	8.525,52	333	Emanetler Hesabı	1.486.236,92
126	Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	8.770,71	360	Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	672.169,23
132	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı	111.300,36	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	1.727.251,41
137	Takipteki Kurum Alacakları Hesabı	4.714,86	362	Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı	12.851.045,96
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	754.251,96	363	Kamu İdareleri Payları Hesabı	4.518,06
150	İlk Madde ve Malzeme Hesabı	7.462,62	368	Vadesi Geçmiş Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Yükümlülükler Hesabı	155.867,16
162	Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı	428.188,10	400	Banka Kredileri Hesabı	9.120.377,74
165	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabı	80.152,27	472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	775.000,00
180	Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı	3.567,80	481	Gider Tahakkukları Hesabı	2.051.825,55
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	65.614.287,36	500	Net Değer Hesabı (-)	828.946.383,14
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabı	3.269.965,13	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	71.409.196,29

241	Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye	200.000,00	590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	13.486.406,58
250	Arazi ve Arsalar Hesabı	61.188.113,12			
251	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	765.916.020,44			
252	Binalar Hesabı	27.585.984,30			
253	Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	3.827.484,15			
254	Taşıtlar Hesabı	4.425.137,62			
255	Demirbaşlar Hesabı	3.273.095,47			
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	8.583.512,41			
260	Haklar Hesabı	1.377.653,69			
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	1.377.653,69			
294	Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	4.162,96			
299	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	4.162,96			
AKTİF TOPLAM		954.372.378,38	PASİF TOPLAM		954.372.378,38
910	Teminat Mektupları Hesabı	14.047.037,62	911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	14.047.037,62
920	Gider Taahhütleri Hesabı	59.182.250,92	921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	59.182.250,92
NAZIM HESAPLAR TOPLAM		73.229.288,54	NAZIM HESAPLAR TOPLAM		73.229.288,54
AKTİF GENEL TOPLAM		1.027.601.666,92	PASİF GENEL TOPLAM		1.027.601.666,92

TOROSLAR BELEDİYESİ FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU									
KOD	GİDERİN TÜRÜ	2015	2016	2017	KOD	GELİRİN TÜRÜ	2015	2016	2017
630.01	Personel Giderleri	21,330,649.59	22,529,169.88	22,777,986.32	600.01	Vergi Gelirleri	13,651,733.32	15,758,141.64	15,704,484.88
630.02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3,811,349.65	3,938,091.15	4,012,566.86	600.03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	565,871.09	677,223.72	854,850.42
630.03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	26,916,457.29	36,735,783.54	40,435,219.69	600.04	Alınan Bağış ve Yardımlar	177,966.10	28,131.16	475,765.00
630.04	Faiz Giderleri	1,632,756.96	80,864.99	2,372,661.00	600.05	Diğer Gelirler	55,774,505.22	63,677,538.92	77,328,397.01
630.05	Cari Transferler	1,396,182.49	1,334,557.41	2,369,282.71	600.06	Sermaye Gelirleri	0,00	10,624,654.00	520,400.00
630.06	Sermaye Giderleri	620,809.53	214.00	344,637.56	600.11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	6,685,007.76	0,00	0,00
630.12	Gelirlerin Red ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	228,715.41	30,412.68	36,017.59					
630.13	Amortisman Giderleri	351,388.73	895,075.91	1,067,674.50					
630.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	4,752,616.25	6,025,187.06	7,981,444.50					
GİDERLER TOPLAMI		61,040,925.90	71,569,356.62	81,397,490.73	GELİRLER TOPLAMI		76,855,083.49	90,765,689.44	94,883,897.31
FAALİYET SONUCU					FAALİYET SONUCU(+/-)		15,814,157.59	19,196,332.82	13,486,406.58